

KOD _____

Roger Rasmusson**Totalt 16 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Roger Rasmusson, 62 år, är gift med Monika. De har två döttrar som bor med sina familjer i närheten. Roger och Monika arbetar tillsammans som egenföretagare i bilbranschen. De tycker om sitt arbete trots att det ofta blir långa dagar. Några gånger om året tar de ledigt för att kunna resa tillsammans. En dag efter lunch när Roger sitter vid datorn får han plötsligt kraftig smärta över bröstet och blir kallsvettig. Monika förstår att det kan vara allvarligt och ringer 112 som skickar en ambulans omgående.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I AMBULANSEN

Monika visar in dig på kontoret och du kontrollerar omedelbart ett EKG på Roger. EKG-undersökningen visar förändringar som kan tyda på att Roger har en pågående STEMI (hjärtinfarkt).

1. Hur ser du på EKG att Roger har en pågående STEMI? (1p)

Svar:

Du och din kollega bär ut Roger till ambulansen för transport i hjärtsängsläge till sjukhuset. Monika följer med i ambulansen. Du har sänt resultatet av EKG-undersökningen elektroniskt till läkare på hjärtavdelningen och han ber er transportera Roger direkt till avdelningen.

2. Besvara nedanstående frågor. (0,5p/svar) (1p)

Beskriv - i text eller genom att rita – hur Roger ska vara placerad för att vara i hjärtsängsläge	
Beskriv vad som sker cirkulatoriskt när Roger placeras i hjärtsängsläge	

KOD _____

Roger Rasmusson, 62 år, är gift med Monika. Roger och Monika arbetar tillsammans som egenföretagare i bilbranschen. En dag efter lunch när Roger sitter vid datorn får han plötsligt kraftig smärta över bröstet och blir kallsvettig. Monika förstår att det kan vara allvarligt och ringer 112 som skickar en ambulans omgående. Monika visar in dig på kontoret och du kontrollerar omedelbart ett EKG på Roger. EKG-undersökningen visar ST-höjning som kan tyda på att Roger har en pågående STEMI, dvs hjärtinfarkt. Du och din kollega bär ut Roger till ambulansen för transport till sjukhuset. Han sitter med höjd huvudända och sänkt fotända, dvs hjärtsängsläge. Hjärtsängsläge reducerar det venösa återflödet, vilket minskar blodflödet i lungkretsloppet. Monika följer med i ambulansen. Du har sänt resultatet av EKG-undersökningen elektroniskt till läkare på hjärtavdelningen och han ber er transportera Roger direkt till avdelningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I AMBULANSEN

Rogers bröstsmärtor håller i sig och du anlägger en PVK för att ge smärtlindring. Du har enligt generell ordination möjlighet att ge inj. Morfin[®] 1 mg/ml, 5 ml iv. I ambulansen har du endast inj. Morfin[®] 10 mg/ml.

***3. Hur mycket morfin drar du upp, i ml, av den styrka som finns i ambulansen för att administrera den ordinerade dosen? (rätt svar = godkänt)**

Svar:

Roger säger att det är första gången han får morfin så du vet inte hur han reagerar på administrerat läkemedel. Du förvissas dig om att det i ambulansen finns inj. Naloxon[®], som motverkar effekterna av opioidöverdosering.

4. Vad kallas med medicinsk terminologi de läkemedel som motverkar effekten av överdoserat läkemedel? (1p)

Svar:

KOD _____

EKG-undersökningen visar ST-höjning som kan tyda på att Roger har en pågående STEMI. Du och din kollega bär ut Roger till ambulansen för transport till sjukhuset. Du har skickat resultatet av EKG-undersökningen elektroniskt till läkare på hjärtavdelningen och han ber er transportera Roger direkt till avdelningen. Rogers bröstsmärtor håller i sig och du anlägger en PVK för att ge smärtlindring. Du har enligt generell ordination möjlighet att ge inj. Morfin[®] 1mg/ml, 5 ml iv. I ambulansen har du endast inj. Morfin[®] 10 mg/ml och du administrerar därför 0,5 ml iv. Roger säger att det är första gången han får morfin så du vet inte hur han reagerar på administrerat läkemedel. Du förvissas dig om att det i ambulansen finns inj. Naloxon[®], som är en antidot vid opioidöverdosering.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

När Roger kommer till avdelningen har han syrgas som administreras via mask. Saturationen visar nu 97 % med 6 liter syrgas/minut. Du sänker halten syrgas till 4 liter/minut och byter till grimma. Du handleder sjuksköterskestudenten Carl som undrar varför du byter från mask till grimma.

5. Vad är den huvudsakliga orsaken till att flöden under 5 liter inte ska administreras med hjälp av mask? (1p)

Svar:

Du och Carl fortsätter ert resonemang om syrgas. Följande frågor kommer på tal.

6. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen (0,5p/svar) (3p)

Hur många procent är normalt syrgasmättnaden i blodet hos en ung frisk person?	100%	97%	93%
Vem får ordinera syrgas?	Avdelningschef	Sjuksköterska	Läkare
Vad ska ordinationen innehålla?	Dos och mätmetod	Dos och administrationssätt	Dos, administrationssätt och behandlingstid
Vad innebär koldioxidretention?	Lågt pCO ₂ i artärblodet	Högt pCO ₂ i artärblodet	Högt pCO ₂ i venösa blodet
Vad innebär det att hamna i koldioxidnarkos?	Slöhet på grund av låg syrgastillförsel	Slöhet på grund av otillräcklig utandning av koldioxid	Slöhet på grund av hög syrgastillförsel
Vid vilket syrgasflöde behövs vanligtvis <u>inte</u> anfuktning?	5 liter	2 liter	7 liter

KOD _____

Roger kommer till avdelningen efter lunch. Han har syrgas som administreras via mask. Saturationen visar nu 97 % med 6 liter syrgas/minut. Du sänker halten syrgas till 4 liter/minut och byter till gramma då risk för koldioxidretention finns vid flöden under 5 liter/minut vid administrering med hjälp av mask. Normalvärdet för syrgasmättnaden i blodet hos en frisk person är 97 %. Det är läkaren som ordinerar syrgas och i ordinationen ska det stå dos, administrationssätt och behandlingstid. Koldioxidretention innebär högt pCO₂ i artärblodet och du ska vara uppmärksam på slöhet då Roger kan hamna i koldioxidnarkos p g a otillräcklig utandning av koldioxid. Vid 2 liter syrgas/minut behövs vanligtvis inte anfuktning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

Läkaren har ordinerat venprover. Bland annat är ett hjärtspecifikt blodprov samt fP-Kolesterol ordinerat. Du akutmärker provröret för det hjärtspecifika blodprovet men avvaktar med att ta fP-Kolesterol.

7. Svara på frågorna nedan (0,5p/svar) (1p)

<i>Vilket hjärtspecifikt blodprov ordineras vanligtvis vid misstanke om hjärtinfarkt?</i>	
<i>Vad är den huvudsakliga anledningen till att avvakta med att ta fP-Kolesterol?</i>	

När du komprimerar överarmen med hjälp av stasband ser du att Roger har flera framträdande vener som du kan punktera och du väljer ett lämpligt kärl.

8. Svara på frågorna nedan (0,5p/svar) (2p)

<i>Vad finns det för risk med att punktera den snedgående venen, vena mediana cubiti?</i>	
<i>Hur länge ska stasen maximalt vara åtdragen?</i>	
<i>Vad kan ha inträffat om Roger vid provtagningen säger att det smärtar utstrålade, stickande eller domnande i armen?</i>	
<i>Varför ska Roger inte göra handknytningar eller utsättas för klappning på venen vid provtagningen?</i>	

Symtombild och provsvar visar att Roger har en hjärtinfarkt och behandling sker skyndsamt.

9. Vilka 2 behandlingar är vanligtvis förstahands- respektive andrahandsalternativ för att återställa cirkulationen vid ocklusion av ett kranskärl? (0,5p/behandlingsalternativ) (1p)

1. Förstahandsalternativ	
2. Andrahandsalternativ	

KOD _____

Läkaren har ordinerat venprover. Bland annat är Troponin och Kolesterol ordinerat. Du akutmärker provröret för P-Troponin men avvaktar med att ta fP-Kolesterol eftersom "f" innebär att provet ska tas fastande. När du komprimerar överarmen med hjälp av stasband ser du att Roger har flera framträdande vener som du kan punktera och du väljer ett lämpligt kärl. Du är medveten om risken att punktera underliggande artär när du sticker i den snedgående venen, vena mediana cubiti. Stasen får inte vara åtdragen mer än 1 minut och Roger bör inte göra handknytningar då provresultatet kan påverkas. Om Roger skulle klaga på utstrålning, stickande eller domnande smärta har du troligtvis kommit åt en nerv. Symtombild och provsvar visar att Roger har en hjärtinfarkt och behandling sker skyndsamt. Det finns två möjliga behandlingsalternativ för att återställa cirkulationen vid ocklusion av ett kranskärl, d v s percutan, coronar, intervention (PCI) som vanligtvis är förstahandsalternativ eller trombolys. I Rogers fall är PCI aktuellt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

Under tiden som Roger får PCI väntar hustrun Monika kvar på avdelningen dit även döttrarna har kommit. De uttrycker stark oro och har många frågor. Du sitter ner och samtalar för att stödja och lugna.

10. Ge 4 förslag på hur du på ett professionellt sätt vid detta tillfälle kan stödja och lugna Monika och döttrarna. (0,5p/förslag) (2p)

1	
2	
3	
4	

Roger kommer tillbaka till avdelningen. Behandlingen har skett via vena femoralis vilket medför att blodkärlet behöver komprimeras ett antal timmar. Efter en stund ringer Roger på klockan och säger att han behöver gå på toaletten. Roger försöker urinera i en flaska men tycker att det är svårt, det kommer ingen urin. Då han inte får resa sig upp kontrollerar du med ultraljud som visar att det finns urin i blåsan. Du ringer läkaren för att få ordination på att utföra ren intermittent kateterisering (RIK). I samråd med Roger ber du Monika och döttrarna att gå ut från salen medan du genomför RIK.

11. Vilken mängd urin i blåsan bör ej överstigas för att minimera risken för att få komplikationer p g a uttänjd blåsa? Ange svaret i jämt hundratal ml. (1p)

Svar:

KOD _____

Under tiden som Roger får PCI väntar hustrun Monika och dottrarna på avdelningen. De uttrycker stark oro och har många frågor. Du lyssnar aktivt och visar att du tar deras oro på allvar, du ger saklig information och ställer öppna frågor. Roger kommer tillbaka till avdelningen. Behandlingen har skett via vena femoralis vilket medför att blodkärlet behöver komprimeras ett antal timmar. Efter en stund säger Roger att han behöver gå på toaletten. Han får inte resa sig upp så du kontrollerar med ultraljud som visar att det finns urin i blåsan. Urinmängden i blåsan bör inte överstiga 400-500 ml. Du ringer läkaren för att få ordination på ren intermitterande kateterisering (RIK).

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

I samband med den intermitterande kateteriseringen vidtar du åtgärder för att minska risken för smittspridning och att Roger ska drabbas av en infektion. Du följer sjukhusets klädregler, vilket innebär byte av arbetskläder dagligen och att kläderna är kortärmade. Du har håret uppsatt och naglarna kortklippta utan nagellack. Du bär inte klocka och smycken.

12. Beskriv 4 basala hygienrutiner, förutom ovanstående beskrivna åtgärder, som du vidtar i samband med den intermitterande kateteriseringen för att minska risken att sprida smitta. (0,5p/åtgärd) (2 p)

1	
2	
3	
4	

Sjuksköterskestudenten Carl är med vid den intermitterande kateteriseringen. Han har inte tidigare varit med vid RIK så ni diskuterar momentet.

13. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen (0,5p/svar) (2p)

<i>Vilken huvudsaklig fördel finns det med intermitterande kateterisering, jämfört med kvarliggande kateter?</i>	Materialet tar mindre plats	Det medför färre infektioner	Det är billigare
<i>Vilken vätska används vanligen på sjukhus för att få den hydrofila kateterens glidmedel verksamt?</i>	Kranvatten	Natriumklorid eller sterilt vatten	Alsollösning
<i>Vad är en normal tömningsfrekvens av urinblåsan?</i>	4-6 tömningar/dygn	2-3 tömningar/dygn	1-7 tömningar/dygn
<i>Vad innebär aseptik vid ren intermitterande kateterisering?</i>	Att katetern som förvarats i steril förpackning ska vara steril vid införandet	Att patienten tvättas med antiseptisk lösning	Att duka upp sterilt

KOD _____

I samband med den intermittenta kateteriseringen följer du sjukhusets klädregler. Du ytdesinfekterar din arbetsyta, desinfekterar händerna innan handskarna tas på och du använder skyddsförkläde. Arbetet sker aseptiskt och du desinfekterar dina händer när momentet är avslutat, allt för att minska risken för att sprida smitta. Fördelen med RIK är att det medför färre infektioner och vätskan som används vid kateterisering med hydrofil kateter är natriumklorid eller sterilt vatten. Normal tömningsfrekvens av urinblåsan är 4-6 tömningar per dygn. Att arbeta aseptiskt vid RIK innebär att katetern som förvarats i steril förpackning ska vara steril vid införandet.

Roger vårdas tre dagar på hjärtavdelningen. Efterförloppet har varit komplikationsfritt vilket gör att Roger blir utskriven. Han får en tid till rehabiliteringssjuksköterskan om två veckor.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTMOTTAGNINGEN

Roger kommer på återbesök. Han har många frågor om hjärtinfarkten och de läkemedel som han har blivit ordinerad. Han säger att han inte vill fortsätta med medicineringen.

14. Ge 6 förslag på orsaker till att Rogers följsamhet (compliance) av läkemedelsbehandlingen brister? (0,5p/förslag) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Du har ett motiverande samtal för att öka Rogers motivation till att ta de ordinerade läkemedlen.

15. Ge 4 förslag på hur du förhåller dig i ett motiverande samtal. (0,5p/förslag) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Roger vårdas tre dagar på hjärtavdelningen. Efterförloppet har varit komplikationsfritt vilket gör att Roger blir utskriven. Roger kommer på återbesök till rehabiliteringssjuksköterskan efter två veckor. Han har många frågor om hjärtinfarkten och de läkemedel som han har blivit ordinerad. Han säger att han inte vill fortsätta med medicineringen. Orsaker till att Rogers följsamhet brister är bl a att han känner sig frisk, tycker att det är många läkemedel, tror inte de har någon effekt, har inte fått tillräcklig information, har svårt att komma ihåg att ta dem, och har svårt att svälja tabletter. Du har ett motiverande samtal med Roger där du bjuder in honom till att tala om sina problem, du lyssnar aktivt, lyfter fram det positiva samt gör upp en plan tillsammans med Roger.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTMOTTAGNINGEN

För att ytterligare öka Rogers motivation går ni tillsammans igenom de läkemedel han är ordinerad.

16. Vilken huvudsaklig verkan, och vad är verkningsmekanismen för att uppnå önskad effekt för följande läkemedel? (2p)

<i>Läkemedel (verksam substans)</i>	<i>Ange <u>huvudsaklig</u> verkan för varje läkemedel (0,5p/verkan)</i>	<i>Ange <u>huvudsaklig</u> verkningsmekanism för att uppnå önskad effekt (0,5p/verkningsmekanism)</i>
<i>T. Simvastatin[®] (simvastatin)</i>		
<i>T. Seloken zoc[®] (metoprolol)</i>		

Roger känner sig motiverad efter samtal och läkemedelsgenomgång. Ni bokar in ett nytt möte om en månad.

KOD _____

Rut Rikardsson**Totalt 17 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Rut Rikardsson, 84 år, är änka och bor på ett äldreboende sedan fem år tillbaka. Fram till 65 års ålder drev hon och hennes make ett lantbruk. De har inga barn. I deras sociala kontaktnät fanns ett par vänner som nu inte längre lever. Hennes stora intresse har varit blommor och trädgårdsskötsel. Rut trivs på äldreboendet och känner sig trygg med personalen. På grund av osteoporos har Rut kotkompressioner som ger henne smärta i ländryggen och begränsar hennes rörlighet vilket gör att hon behöver hjälp vid påklädning, toalettbesök och daglig personlig hygien. Hon har också hjärtsvikt. Hon har ingen kognitiv nedsättning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ÄLDREBOENDET

Du blir uppringd av en undersköterska på äldreboendet. Hon upplever att Rut är tröttare och mer sängliggande än tidigare och vill ha råd om hur de kan förebygga orörlighetskomplikationer.

1. Ange 3 åtgärder för varje angiven komplikation som du ger råd om för att förebygga orörlighetskomplikationer. (0,5p/åtgärd) (3p)

Lunginflammation	1	
	2	
	3	
Trycksår	1	
	2	
	3	

Du besöker Rut för att få en uppfattning om riskerna för att trycksår ska uppstå och gör en bedömning med hjälp av ett riskbedömningsinstrument.

2. Ange 1 specifikt riskbedömningsinstrument som kan hjälpa dig att identifiera risk för att Rut ska utveckla trycksår. (1p)

Svar:

KOD _____

Rut Rikardsson, 84 år, är änka och bor på ett äldreboende sedan fem år tillbaka. Rut trivs på äldreboendet och känner sig trygg med personalen. På grund av osteoporos har Rut kotkompressioner som ger henne smärta i ländryggen och begränsar hennes rörlighet. En dag blir du uppringd av en undersköterska på äldreboendet. Hon upplever att Rut är tröttare och mer sängliggande än tidigare och vill ha råd om hur de kan förebygga orörlighetskomplikationer. Råden du ger för att förebygga lunginflammation är att de ska hjälpa Rut att ändra läge i sängen, blåsa i motstånd och att hon ska sitta upp så mycket som möjligt. För att förebygga trycksår ber du dem att lägga i en tryckavlastande madrass i sängen, hålla underlaget torrt och slätt samt att hålla huden smidig med hjälp av hudkräm. Du besöker Rut för att få en uppfattning om riskerna för att trycksår ska uppstå och gör en bedömning med hjälp av riskbedömningsinstrumentet Modifierad Nortonskala.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ÄLDREBOENDET

Vid samtalet beskriver Rut att hon besväras av förstoppning och illamående. Du ger henne råd så att hennes avföring ska komma igång igen. Då fysisk aktivitet inte är en relevant åtgärd i Ruts situation fokuserar du på andra egenvårdsråd.

3. Ange 4 råd som du kan ge Rut vid förstoppning, förutom laxantia och fysiskt aktivitet. (0,5p/ råd) (2p)

1	
2	
3	
4	

Du ringer läkaren för att få en ordination på laxerande läkemedel.

4. Beskriv nedanstående läkemedels farmakodynamik. (0,5p/läkemedel) (1p)

<i>Tarmreglerande läkemedel (verksam substans)</i>	<i>Farmakodynamik</i>
<i>Laktulos[®] (laktulos)</i>	
<i>Laxoberal[®] /Cilaxoral[®] (natriumpikosulfat)</i>	

Trots råd och tarmreglerande läkemedel känner sig Rut inte bättre. Hon har tilltagande buksmärtor och även kräkningar har tillkommit. I samråd med Rut och läkare beslutas det att hon behöver komma till sjukhuset för utredning.

KOD _____

Du besöker Rut och vid samtalet beskriver Rut att hon besväras av förstoppning och illamående. Du ger henne råd så att hennes avföring ska komma igång igen. Då fysisk aktivitet inte är en relevant åtgärd i Ruts situation fokuserar du på andra egenvårdsråd. Du ger henne råden att ha lugn och ro vid toalettbesök, att äta fiberrik kost i kombination med dryck, massera sig på magen samt att undvika banan, choklad, te, blåbär och morötter. Du ringer läkaren för att få en ordination på laxerande läkemedel. Han ordinerar både Laktulos[®] som har osmotisk effekt och Cilaxoral[®] som stimulerar motoriken. Trots råd och tarmreglerande läkemedel känner sig Rut inte bättre. Hon har tilltagande buksmärtor och även kräkningar har tillkommit. I samråd med Rut och läkare beslutas det att hon behöver komma till sjukhuset för utredning.

Rut läggs in via akutmottagningen på akutvårdsavdelningen och en buköversikt planeras.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTVÅRDSAVDELNINGEN

Rut är fastande och infusion Glukos[®] 50 mg/ml 1000 ml pågår med en dropptakt på 66 drp/min. Du kontrollerar i läkemedelsjournalen hur mycket infusion som är ordinerad för att bedöma om mängden är tillräcklig för att tillgodose hennes vätskebehov.

5. Vilken mängd är generellt det basala behovet av vätska per dygn och kg kroppsvikt? (1p)

Svar:

När du kommer in till Rut frågar hon dig hur länge ”droppet” ska pågå. Du uppskattar att hälften av infusionen har gått in. Infusionsaggregatet ger 20 drp/ml.

***6. Hur lång tid är det kvar av infusionstiden om infusionen fortsätter att droppa i samma hastighet? Svaret ska anges i timmar och minuter för att vara godkänt.
(rätt svar = godkänt)**

Svar:

Rut har fortfarande ont i magen och mår mycket illa. Buköversikten är gjord och svaret visar att det är ett mekaniskt ileus som är orsaken till hennes smärtor. Operation är nödvändig.

7. Ange 4 vanliga orsaker till mekaniskt hinder i tunntarm eller tjocktarm (0,5p/orsak) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Rut läggs in via akutmottagningen på akutmottagningen och en buköversikt planeras. Hon är fastande och infusion Glukos® 50 mg/ml 1000 ml pågår med en dropptakt på 66 drp/min. Du kontrollerar i läkemedelsjournalen hur mycket infusion som är ordinerad för att bedöma om mängden är tillräcklig för att tillgodose hennes vätskebehov. Du vet att 30 ml per dygn och kg kroppsvikt är det generella vätskebehovet. När du kommer in till Rut frågar hon dig hur länge ”droppet” ska pågå. Du uppskattar att hälften av infusionen har gått in och beräknar att det är två timmar och 31 minuter kvar innan infusionen är slut. Rut har ont i magen och mår fortfarande mycket illa. Buköversikten är nu gjord och svaret visar att det är ett mekaniskt ileus som är orsaken till hennes smärtor. Ett mekaniskt hinder kan bero på adherenser, tumörer, gallsten eller fekalom. Operation är nödvändig.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTVÅRDSAVDELNINGEN

I avvaktan på operation ordinerar läkaren en avlastande sond. Du förbereder sonsättningen med att ta fram material och innan du går in till Rut tänker du igenom vilka komplikationer förutom ångest och oro som skulle kunna uppstå i samband med sonsättningen.

8. Ange 2 komplikationer som kan uppstå vid sonsättningen (0,5p/komplikation) (1p)

1	
2	

När du sätter sonden kommer det upp maginnehåll och hennes illamående minskar. Rut ska flyttas till kirurgavdelningen i väntan på operation. Vid överrapporteringen till sjuksköterskan använder du dig av den strukturerade kommunikationsmodellen SBAR.

9. Förutom att du presenterar dig och uppger Ruts namn och personnummer, beskriv 1 exempel på vad varje bokstav kan innefatta vid överrapporteringen (0,5p/bokstav) (2p)

S	
B	
A	
R	

KOD _____

I avvaktan på operation ordinerar läkaren en avlastande sond. Du förbereder sondaättningen med att ta fram material. De komplikationer som kan uppstå vid sondaättningen är att sonden hamnar i luftvägarna eller att vagus retas vilket kan leda till bradykardi och illamående. När du sätter sonden kommer det upp maginnehåll och hennes illamående minskar. Rut ska flyttas till kirurgavdelningen och vid rapporteringen använder du dig av SBAR. Du beskriver situationen, ger bakgrundsinformation, rapporterar det som är aktuellt just nu t ex vitalparametrar samt ger rekommendationer om vilka åtgärder som ska vidtas.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGAVDELNINGEN

Du tar emot Rut och har ett ankomstsamtal med henne. Samtidigt tar du ett BAS-test.

Blodgruppering finns sedan tidigare som visar att Rut har blodgrupp B Rh-.

Sjuksköterskestudenten Sandra har frågor om BAS-test och blodgruppering och ni diskuterar också risker och skyddsåtgärder vid venprovtagning.

10. Från vilka 2 blodgrupper kan Rut ta emot blod? (0,5p/blodgrupp) (1 p)

1	
2	

11. Vilka 2 laboratorieundersökningar ingår i ett BAS-test (0,5p/undersökning) (1p)

1	
2	

12. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen (0,5p/svar) (3p)

Vilken skyddsutrustning ska användas när det finns risk för blodstänk?	Handskar, plastförkläde och munskydd	Handskar, plastförkläde och skyddsglasögon	Handskar, munskydd och skyddsglasögon
Vad gör du omedelbart om du sticker eller skär dig?	Skriver avvikelserapport	Uppsöker företagshälsovård eller motsvarande	Desinfekterar omedelbart
Varför är det viktigt att du rapporterar till din närmaste arbetsledare?	Arbetsledaren har ansvar för att föra loggbok på skador	Arbetsledaren ska informera verksamhetschef	Arbetsledaren har ansvar för att adekvata åtgärder vidtas
Vilka rapporter är viktiga för dig att göra tillsammans med arbetsledaren?	Arbetskadearmäl an och avvikelserapportering	Lex Sarah och avvikelserapport	Arbetskadearmäl an och anmälan till hemförsäkringsbolaget
Hur hanterar du kanyler utan integrerad säkerhetsanordning efter injektion?	Sätter tillbaka skyddshylsan och kastar som vanligt hushållsavfall	Sätter tillbaka skyddshylsan och kastar i behållare för stickande och skärande avfall	Kastar kanylen direkt i behållare för stickande och skärande avfall utan att sätta tillbaka skyddshylsan
Hur mycket ska du maximalt fylla behållaren för stickande och skärande avfall?	Ända upp till kanten, så länge inget sticker ut	Till 2/3	Till hälften

KOD _____

Du tar emot Rut och har ett ankomstsamtal med henne. Samtidigt tar du ett BAS-test. Blodgruppering finns sedan tidigare som visar att Rut har blodgrupp B Rh-. Sjuksköterskestudenten Sandra har frågor om BAS-test och blodgruppering och ni diskuterar också risker och skyddsåtgärder vid venprovtagning. De blodgrupper Rut kan ta emot blod ifrån är B Rh- och 0 Rh-. I BAS-test ingår blodgruppering och antikroppsscreening. Sandra och du samtalat om vikten av att använda handskar, plastförkläde och skyddsglasögon om det finns risk för stänk vid venprovtagningen. Om du sticker dig så ska du desinfektera omedelbart. Det är arbetsledaren som är ansvarig för att adekvata åtgärder vidtas och du gör en skadeanmälan och skriver en avvikelserapport. Kanyler utan integrerad säkerhetsanordning kastas direkt i behållare för stickande och skärande avfall utan att sätta tillbaka skyddshylsan och behållaren ska inte fyllas till mer än 2/3.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGAVDDELNINGEN

Rut transporteras till operation. Det har blivit kväll och ditt arbetspass är snart slut. Du och sjuksköterskestudenten Sandra sätter er ner för att reflektera över dagens händelser. Ni diskuterar etiska dilemman som uppkommit under dagen och kommer gemensamt fram till att ICN:s övergripande mål för sjuksköterskans yrkesutövning är det som huvudsakligen får styra omvårdnaden.

13. Ange de 4 huvudsakliga målen för sjuksköterskans yrkesutövning utifrån ICN:s etiska kod (0,5p/mål) (2p)

1	
2	
3	
4	

När du kommer tillbaka på morgonen dagen efter så är Rut opererad och tillbaka på avdelningen. Ruts ileus berodde adherenser. Hon är fortfarande trött efter operationen. Du kontrollerar hennes vitala funktioner utifrån ABCDE-kriterier.

14. Beskriv vad du kontrollerar utifrån A-E-kriterier. (0,5p/bokstav) (2p)

A	
B	
C	<i>Cirkulation</i>
D	
E	

KOD _____

Rut transporteras till operation. Det har blivit kväll och ditt arbetspass är snart slut. Du och sjuksköterskestudenten Sandra sätter er ner för att reflektera över dagens händelser. Ni diskuterar etiska dilemman som uppkommit under dagen och kommer gemensamt fram till främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa och lindra lidande, som är ICN:s övergripande mål för sjuksköterskans yrkesutövning. När du kommer tillbaka på morgonen dagen efter så är Rut opererad och tillbaka på avdelningen. Ruts ileus berodde på adherenser. Hon är fortfarande trött efter operationen. Du kontrollerar hennes vitala funktioner utifrån ABCDE-kriterier. A- du kontrollerar luftvägar (airway), B- hennes andning (breathing), C- cirkulation, D- hennes medvetandegrad (disability) och E- gör en helkroppsundersökning (exposure).

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGAVDELNINGEN

Vid kontroll av hennes vitala funktioner använder du dig av en pulsoximeter.

15. Vad mäts med en pulsoximeter, förutom pulsen? (1p)

Svar:

Pulsoximetern visar att Rut har en pulsfrekvens på 78 slag/minut. Du känner efter pulsen på Arteria radialis för att få ytterligare uppfattning om pulsen.

16. Vilka ytterligare 2 observationer gör du vid pulskontrollen förutom att du mäter frekvensen? (0,5p/observation) (1p)

1	
2	

Ruts postoperativa förlopp är komplikationsfritt. Efter en veckas vård på avdelningen ska Rut åter tillbaka till sitt boende. Du skriver en epikris då sjuksköterskan enligt lag är skyldig att föra journal.

17. Vilken lag reglerar huvudsakligen journalföringen? (1p)

Svar:

Detta är nu provets sista sida.
Resultatet publiceras utifrån kodlista.

Om du av misstag startat med denna sida: kontakta omgående tentamensvakt.
Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.